

DECIZIE

14 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul – Valeriu Doagă
Judecătorii – Svetlana Filincova, Tamara Chișca-Doneva
Ion Druță, Maria Ghervas

examinând recursul declarat de Valeriu Pelin și Dorin Botnarenco împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 noiembrie 2017, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Pelin și Dorin Botnarenco împotriva societății de asigurări-reasigurări „Moldcargo” societate pe acțiuni, intervenient accesoriu Dorin Caitaz cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, penalităților, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,

c o n s t a ț ă

La 20 ianuarie 2016, Valeriu Pelin și Dorin Botnarenco au depus cerere de chemare în judecată împotriva societății de asigurări-reasigurări „Moldcargo” societate pe acțiuni (denumirea prescurtată SAR „Moldcargo” SA), intervenient accesoriu Dorin Caitaz cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare (f.d. 3-6).

În motivarea acțiunii menționează că, la 29 septembrie 2015, Dorin Botnarenco conducând mijlocul de transport XXXXX, ce aparține cu drept de proprietate lui Valeriu Pelin, a fost tamponat în spate de automobilul XXXXX, condus de Dorin Caitaz. Vinovat de comiterea accidentului rutier a fost recunoscut șoferul automobilului XXXXX, Dorin Caitaz, care avea asigurare obligatorie de răspundere civilă la compania SAR „Moldcargo” SA.

La 30 septembrie 2015, Dorin Botnarenco a notificat compania SAR „Moldcargo” SA despre survenirea cazului asigurat, iar ca consecință a fost deschis dosarul de daune nr. 603, stabilindu-i-se despăgubire de asigurare în mărime de 15 201 lei.

Relevă reclamantii că, deoarece aveau dubii față de imparțialitatea companiei de asigurări, Dorin Botnarenco s-a adresat Centrului Național de Expertize Judiciare pentru examinarea suplimentară a mijlocului de transport XXXXX, în vederea determinării cuantumului prejudiciului cauzat. Așa, conform raportului de constatare tehnico-științifică nr. 1531 întocmit de Centrul Național de Expertize Judiciare la 15 octombrie 2015, suma prejudiciului fiind luată în calcul uzura este de 22 561 de lei, iar suma prejudiciului efectiv cauzat fără includerea uzurii este de 42 856,84 de lei.

Astfel, la 19 octombrie 2015, Dorin Botnarenco a depus la SAR „Moldcargo” SA cerere prin care a solicitat achitarea despăgubirii de asigurare conform raportului de constatare tehnico-științifică nr. 1531 din 15 octombrie 2015, în mărime de 22 561 de lei.

Ulterior, la 16 noiembrie 2015, Dorin Botnarenco a depus la compania de asigurare cerere prin care a solicitat achitarea despăgubirii de asigurare în mărimea prejudiciului real cauzat de 42 856,84 de lei, motivând că în cererea precedentă a fost omis acest fapt.

Susțin reclamantii că, la 08 decembrie 2015, Dorin Botnarenco a fost invitat la sediul companiei de asigurări pentru semnarea Acordului privind stabilirea despăgubirii de asigurare în mărime de 15 201 lei. Însă, nefiind de acord cu suma despăgubirilor stabilită, a făcut această menținute în Acord. Iar, la 14 decembrie 2015, a fost emis ordinul privind stabilirea și achitarea despăgubirii de asigurare în mărime de 15201 lei.

Menționează reclamantii că, deoarece SAR „Moldcargo” SA nu și-a onorat obligațiile și nu a achitat despăgubirea recunoscută, la 30 decembrie 2015, s-au adresat cu cerere prin care au solicitat achitarea despăgubirii recunoscută în mărime de 15 201 lei, precum și suma de 26 152,21 de lei ca diferența dintre suma despăgubirii recunoscută de compania de asigurări și prejudiciul real cauzat.

Concretizează că, diferența dintre suma despăgubirii recunoscută de compania de asigurări și prejudiciul real cauzat este compusă din: prețul pieselor de schimb de la compania SA „DAAC Hermes” – 30 208 lei; costul lucrărilor de reparație – 4544,43 de lei; și costul materialelor de bază – 6 600,78 de lei.

Evocă reclamantii că, suma despăgubirii recunoscută în mărime de 15 201 lei a fost achitată de SAR „Moldcargo” SA la 11 ianuarie 2016, în rest, pretenția privind achitarea sumei de 26 152,21 de lei nu a fost satisfăcută.

Solicită a încasa din contul SAR „Moldcargo” SA în beneficiul lui Valeriu Pelin și Dorin Botnarenco suma de 26 152,21 de lei, ca diferență dintre suma despăgubirii de asigurare recunoscută de SAR „Moldcargo” SA și prejudiciul real cauzat în urma accidentului.

Prin cererea de majorare a cuantumului pretențiilor din acțiune, depusă la 05 august 2016 (f.d. 40-42, 93), reclamantii solicită a încasa din contul SAR „Moldcargo” SA în beneficiul lui Valeriu Pelin și Dorin Botnarenco suma de 26152,21 de lei, ca diferență dintre suma despăgubirii de asigurare recunoscută de SAR „Moldcargo” SA și prejudiciul real cauzat în urma accidentului; penalitatea în mărime de 4 889,80 de lei; dobânda de întârziere în mărime de 3 177,95 de lei; și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de majorare a cuantumului pretențiilor din acțiune, invocă suplimentar că SAR „Moldcargo” SA a achitat suma despăgubirii recunoscută în mărime de 15 201 lei cu încălcarea termenului maxim stabilit de lege, cu o întârziere de 12 zile. Prin urmare, pentru perioada de întârziere de 12 zile, SAR „Moldcargo” SA urmează să achite penalitate în mărime de 182,41 de lei și dobândă de întârziere de 122,44 de lei.

Totodată, opinează că, SAR „Moldcargo” SA urmează să achite penalitate în mărime de 4 707,39 de lei și dobândă de întârziere în mărime de 3 055,51 de lei, pentru perioada 12 ianuarie 2016 – 05 august 2016, din suma de 26 152,21 de lei –

diferență dintre suma despăgubirii de asigurare recunoscută de SAR „Moldcargo” SA și prejudiciul real cauzat în urma accidentului.

Judecătoria Centru, mun. Chișinău, prin hotărârea din 27 septembrie 2016 (f.d.97, 101-104 recto-verso), a admis parțial acțiunea; a încasat de la SAR „Moldcargo” SA în beneficiul lui Valeriu Pelin și Dorin Botnarenco suma de 7359,61 de lei cu titlu de despăgubire de asigurare, 1 415,93 de lei cu titlu de penalitate, 990,62 de lei cu titlu de dobândă de întârziere, 292,99 de lei cu titlu de cheltuieli legate de plata taxei de stat și 642 de lei cu titlu de cheltuieli pentru efectuarea expertizei, iar în total suma de 10 701,15 lei; în rest, a respins acțiunea, ca fiind neîntemeiată.

În consolidarea soluției adoptate, prima instanță a invocat dispozițiile art. 15 alin. (1), 19 alin. (2), 23 alin. (13), 24 din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, art. 148 alin. (1) din Codul de procedură civilă, precum și dispozițiile Regulamentului cu privire la modul de determinare a uzurii în cazul pagubelor produse la autovehicule, aprobat prin Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 13/1 din 03 aprilie 2008.

Referitor la circumstanțele faptice ale speței a reținut că, art. 24 din Legea nr.414 din 22 decembrie 2006, în redacția care permitea scăderea uzurii din valoarea autovehiculului nou a fost abrogat prin Legea nr. 239 din 29 decembrie 15, care a intrat în vigoare la 05 februarie 2016, odată cu publicarea în Monitorul Oficial nr. 25-30/05.02.16 art. 59.

Astfel, având în vedere că norma care prevedea scăderea uzurii din valoarea autovehiculului nou a fost în vigoare până la 05 februarie 2016, iar riscul asigurat a survenit la 29 septembrie 2015, instanța inferioară a considerat necesar de a pune la baza hotărârii raportul de expertiză tehnico-științific, întocmit de Centrul Național de Expertize Judiciare, care a evaluat prejudiciul material total cauzat posesorului autovehiculului XXXXX, în mărime de 22 561,40 de lei, cu luarea în calcul a gradului de uzură al autovehiculului.

Totodată, a stabilit că, la evaluarea pagubelor efectuate de Centrul Național de Expertize Judiciare a asistat și reprezentantul companiei SAR „Moldcargo” SA, însă, acesta nu a făcut nici o obiecție referitor la calculele efectuate. Așadar, ținând cont de faptul că SAR „Moldcargo” SA a recunoscut suma de 15 201 lei, prima instanță a ajuns la concluzia de a încasa de la compania de asigurări suma de 7 359,61 de lei ca diferență dintre suma prejudiciului stabilită de Centrul Național de Expertize Judiciare, în mărime de 22 561,40 de lei și suma recunoscută de SAR „Moldcargo” SA în mărime de 15 201 lei.

Subsecvent, instanța inferioară a remarcat că termenul limită de achitare a despăgubirii era data de 30 decembrie 2015, însă, SAR „Moldcargo” SA a achitat suma recunoscută, în mărime de 15 201 lei, abia la 06 ianuarie 2016, adică cu o întârziere de 6 zile. Prin urmare, compania de asigurare urmează să achite despăgubitului penalitate în sumă de 135,36 de lei și dobândă de întârziere în sumă de 101,12 lei, pentru perioada 31 decembrie 2015 – 05 ianuarie 2016.

La fel, prima instanță a conchis că, deoarece din data achitării despăgubirii recunoscute și până la data depunerii cererii de majorare a pretențiilor din acțiune, SAR „Moldcargo” SA nu a achitat restul sumei despăgubirii în mărime de 7 359,61 de lei, compania de asigurări urmează să achite din această sumă penalitate în mărime

de 1 280,57 de lei și dobândă de întârziere de 889,50 de lei, pentru perioada 06 ianuarie 2016 – 05 august 2016.

Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 21 noiembrie 2017 (f.d.157, 158-166), a admis apelul declarat de SAR „Moldcargo” SA, a casat hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, din 27 septembrie 2016 și a emis o nouă hotărâre prin care a respins acțiunea, ca fiind neîntemeiată.

În consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a invocat dispozițiile art. 19 alin. (1) lit. a) și c), 21 alin. (1), (4) și (5), 23 alin. (1), (1¹) și (13), 28 alin. (3) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule.

Referitor la circumstanțele faptice ale speței a reținut că, prin Raportul nr.2359/12A privind examinarea mijlocului de transport, întocmit de către SRL „Exauto-Plus”, valoarea prejudiciului cauzat proprietarului autovehiculului XXXXX constituie suma de 15 201 lei. Astfel, în baza acestui Raport, a fost întocmit Acordul din 08 decembrie 2015 prin care a fost stabilită mărimea despăgubirii de asigurare în cuantum de 15 201 lei și care la 06 ianuarie 2016 a fost transferată la contul bancar al păgubitului prin Ordinul nr.2641-d din 14 decembrie 2015.

Subsecvent, instanța de apel a apreciat ca fiind irelevante argumentele reclamanților cu referire la faptul că SAR „Moldcargo” SA nu a stabilit corect valoarea daunelor cauzate, făcând trimitere la Raportul de constatare tehnico-științifică nr. 1531 din 15 octombrie 2015, întocmit de Centrul Național de Expertize Judiciare, deoarece acesta a fost efectuat până la închiderea dosarului de daune și semnarea Acordului de către părți. Or, conform procesului verbal de constatare a daunelor nr.603 din 30 septembrie 2015, părțile au convenit că evaluarea costului reparației va fi efectuată la unitatea specializată (expert independent) SRL „Exauto-Plus”.

Astfel, instanța inferioară a conchis că părțile au convenit anterior asupra alegerii unei unități de specialitate, la caz SRL „Exauto-Plus”, fapt ce denotă că nu a lipsit dezacordul dintre părți în privința alegerii expertului sau unității de specialitate.

La 13 decembrie 2017, Valeriu Pelin și Dorin Botnarenco au declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 noiembrie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei recurate, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 27 septembrie 2016 și compensarea din contul SAR „Moldcargo” SA toate cheltuielile de judecată (f.d. 175-179 recto-verso).

În motivarea recursului reiterează circumstanțele faptice ale cauzei și invocă faptul că, instanța de apel a interpretat în mod eronat legea și probele administrate. În acest sens menționează că, instanța de apel nu a examinat toate motivele apelului și nu s-a expus asupra tuturor argumentelor invocate de apelant, fapt prin ce a încălcat prevederile Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 15 din 03 octombrie 2005 „Cu privire la examinarea cauzelor civile în ordine de apel”.

Relevă recurenții că instanța de apel eronat a conchis că prima instanță neîntemeiat a pus la baza hotărârii raportul de constatare tehnico-științifică întocmit de Centrul Național de Expertize Judiciare.

La fel, apreciază ca fiind lipsită de suport concluzia instanței inferioare precum că „... intimatul a fost de acord să fie calculat costul reparației de SRL „Exauto-Plus” ...”, făcând trimitere în acest sens la dispozițiile art. 28 alin. (3) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule.

La 30 ianuarie 2018, Valeriu Pelin și Dorin Botnarencu au depus cerere de recurs suplimentară împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 noiembrie 2017, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei recurate, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 27 septembrie 2016 și compensarea din contul SAR „Moldcargo” SA toate cheltuielile de judecată (f.d. 182-183 recto-verso).

În motivarea recursului suplimentar menționează că, devizul estimativ întocmit de SRL „Exauto-Plus” nu reprezintă o expertiză judiciară și nu poate fi pus la baza unei hotărâri judecătorești.

Curtea Supremă de Justiție, prin încheierea din 07 martie 2018, a considerat admisibil recursul declarat de Valeriu Pelin și Dorin Botnarencu împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 noiembrie 2017.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de Valeriu Pelin și Dorin Botnarencu urmează a fi admis, casată decizia Curții de Apel Chișinău din 21 noiembrie 2017 și hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 27 septembrie 2016, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii, din motivele relevate infra.

Conform art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Articolul 444 din Codul de procedură civilă prescrie că, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Materialele cauzei atestă că, la 29 septembrie 2015, Dorin Botnarencu conducând mijlocul de transport XXXXX, ce aparține cu drept de proprietate lui Valeriu Pelin, a fost tamponat în spate de automobilul XXXXX, condus de Dorin Caitaz, care în consecință a fost recunoscut vinovat de comiterea accidentului rutier (f.d. 15).

La 30 septembrie 2015, Dorin Botnarencu a notificat asigurătorul vinovatului de comiterea accidentului rutier, și anume compania SAR „Moldcargo” SA despre survenirea cazului asigurat și a depus cerere cu privire la despăgubire (f.d. 16).

La fel, la 30 septembrie 2015, SAR „Moldcargo” SA, în persoana inginerului-expert C. Rusu a întocmit procesul-verbal nr. 603 de constatare a daunelor (f.d. 33).

La 12 octombrie 2015, Centrul Național de Expertize Judiciare a examinat în prezența reprezentantului SAR „Moldcargo” SA, Dumitru Cernăuțan automobilul de model XXXXX în vederea stabilirii prejudiciului cauzat acestuia în urma accidentului rutier din 29 septembrie 2015. Astfel, conform raportului de constatare tehnico-științifică nr. 1531 din 15 octombrie 2015 costul de restabilire integrală a automobilului nominalizat constituie 42 856,84 de lei, iar suma prejudiciului material (cu calcularea uzurii pieselor de schimb) cauzat proprietarului automobilului nominalizat constituie 22 561 de lei (f.d. 9-11, 12-14).

La 16 octombrie 2015, societatea cu răspundere limitată „Exauto-Plus” a întocmit, în baza procesului-verbal de constatare a daunelor nr. 603 din 30 septembrie 2015, Raportul de evaluare a pagubei nr. 2359/12A, conform căruia prejudiciul cauzat proprietarului automobilului XXXXX constituie suma de 15 201, 39 de lei, care este compusă din valoarea pieselor necesare pentru recondiționarea automobilului – 8 000,34 de lei; valoarea materialelor necesare pentru recondiționarea automobilului – 2 753,05 lei și valoarea manoperei – 4 446 de lei (f.d. 34 recto-verso).

La 19 octombrie 2015, Dorin Botnarenco s-a adresat companiei de asigurări SAR „Moldcargo” SA cu cerere prin care a solicitat achitarea despăgubirii de asigurare în mărime de 22 561 de lei, conform raportului de constatare tehnico-științifică nr. 1531 din 15 octombrie 2015 (f.d. 7).

Aderent, la 16 noiembrie 2015, Dorin Botnarenco a depus la compania de asigurări SAR „Moldcargo” SA cerere prin care a solicitat achitarea despăgubirii de asigurare în mărimea prejudiciului real cauzat de 42 856,84 de lei, în termen de 10 zile (f.d. 17-18).

La 08 decembrie 2015, SAR „Moldcargo” SA a întocmit și prezentat lui Dorin Botnarenco Acordul privind stabilirea despăgubirii de asigurare, conform căruia costul pieselor la înlocuire și reparația automobilului de model XXXXX, deteriorat în urma accidentului rutier din 29 septembrie 2015, constituie 15 201 lei (f.d. 20), care însă nu a fost semnat de persoana despăgubită și reprezentantul acestuia, deoarece nu sunt de acord cu suma despăgubirii stabilită de asigurător.

Succesiv, la 14 decembrie 2015, SAR „Moldcargo” SA a emis Ordinul nr. 2641-d „Cu privire la achitarea despăgubirii de asigurare păgubitelui Valeriu Pelin”, conform căruia a stabilit pentru păgubitul Valeriu Pelin despăgubirea de asigurare în sumă de 15201 lei și a ordonat achitarea despăgubirii reprezentantului păgubitelui – Dorin Botnarenco (f.d. 21).

La 30 decembrie 2015, Valeriu Pelin și Dorin Botnarenco s-au adresat SAR „Moldcargo” SA cu cerere prin care au solicitat achitarea despăgubirii recunoscută în mărime de 15 201 lei și achitarea sumei de 26 152,21 de lei ca diferența dintre suma despăgubirii recunoscută de compania de asigurări și prejudiciul real cauzat în urma accidentului (f.d. 23).

La fel, din conținutul extrasului din cont de la fila dosarului 43 rezultă că despăgubirea de asigurare în mărime de 15 201 lei, conform Ordinului nr. 2641-d din 14 decembrie 2015, a fost transferată de către SAR „Moldcargo” SA la 11 ianuarie 2016.

Verificând legalitatea deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 noiembrie 2017 Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție desprinde că din conținutul acesteia nu se certifică în mod clar substanța hotărârii judecătorești, deoarece la adoptarea acesteia instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

În debut, instanța de recurs remarcă faptul că instanța de apel eronat a ajuns la concluzia aplicabilității, în speță, a dispozițiilor art. 23 alin. (1¹) și alin. (13) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule. Or, aceste norme au fost

introduse prin Legea nr. 239 din 29 decembrie 2015 și au intrat în vigoare la 05 februarie 2016, odată cu publicarea în Monitorul Oficial nr. 25-30/05.02.16 art. 59.

Astfel, Colegiul opinează că, în cazul din speță, nu sunt aplicabile prevederile art. 23 alin. (1¹) și alin. (13) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, deoarece cazul asigurat a survenit la 29 septembrie 2015 și s-a finalizat cu închiderea dosarului de daune și efectuării plății de despăgubire, care a avut loc la 06 ianuarie 2016, iar normele precitate au intrat în vigoare la 05 februarie 2016. Prin urmare, cazul asigurat care s-a produs la 29 septembrie 2015 nu cade sub protecția dispozițiilor art. 23 alin. (1¹) și alin.(13) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule.

La fel, este incertă constatarea instanței de apel conținută în § 53 al deciziei, precum că „... Victor Bejenaru a apelat la serviciile expertului și Raportul de constatare a fost efectuat la cererea lui Victor Bejenaru, până la închiderea dosarului de daune și semnarea Acordului de către părți, la 15 octombrie 2015”.

La caz, este notabil că cet. Victor Bejenaru nu este subiect al raportului material litigios și respectiv nu are calitate procesuală în litigiul dedus judecății. Mai mult decât atât, din conținutul Raportului de constatare tehnico-științifică nr. 1531 întocmit de Centrul Național de Expertize Judiciare la 15 octombrie 2015 se desprinde cert că Victor Bejenaru, persoana la care face referire instanța de apel, de fapt este expertul judiciar care a efectuat examinarea automobilului XXXXX și care a întocmit acest Raport. Prin urmare, este reprehensibilă concluzia instanței de apel precum că Raportul de constatare tehnico-științifică nr. 1531 a fost întocmit la cererea lui Victor Bejenaru.

Subsecvent, se atestă faptul că instanța de apel eronat a conchis netemeinicia revendicărilor cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, pe motiv că părțile au convenit asupra faptului că evaluarea costului reparației va fi efectuată la unitatea specializată (expert independent) SRL „Exauto-Plus”, fapt ce denotă că nu a lipsit dezacordul dintre părți în privința alegerii expertului sau unității de specialitate.

În acest sens, Colegiul reține că acordul persoanei păgubite la efectuarea evaluării costului reparației automobilului XXXXX, în urma accidentului rutier produs la 29 septembrie 2015, nu exclude posibilitatea acesteia de a face uz de dreptul său de a apela la serviciile altui expert independent sau ale altei unități specializate pentru stabilirea pagubelor cauzate în urma accidentului rutier.

Ba mai mult ca atât, instanța de recurs remarcă faptul că, deși, în speță, părțile au convenit asupra faptului că evaluarea costului reparației automobilului XXXXX în urma accidentului rutier produs la 29 septembrie 2015 va fi efectuată la unitatea specializată (expert independent) SRL „Exauto-Plus”, aceștia inițial s-au adresat Centrului Național de Expertize Judiciare pentru efectuarea acestei evaluări. Or, Raportul de constatare tehnico-științifică nr. 1531 întocmit de Centrul Național de Expertize Judiciare datează cu 15 octombrie 2015, iar însăși examinarea a avut loc la 12 octombrie 2015, pe când Raportul de evaluare a pagubei nr.2359/12A întocmit de SRL „Exauto-Plus” datează cu 16 octombrie 2015.

Deopotrivă, necesită a fi evidențiat și faptul că evaluarea costului reparației automobilului XXXXX în urma accidentului rutier produs la 29 septembrie 2015 efectuată de către SRL „Exauto-Plus” a avut loc doar în baza examinării procesului-verbal de constatare a daunelor nr. 603 din 30 septembrie 2015 și în lipsa părților.

Iar din conținutul Raportului de evaluare a pagubei nr.2359/12A nu sunt clare mijloacele tehnice și metodologice folosite la constatarea daunelor, precum și faptul dacă la stabilirea prejudiciului cauzat s-a calculat uzura pieselor.

În această ordine de idei, Colegiul notează că prima instanță just a conchis că, în speță, la stabilirea despăgubirilor de avariere a automobilului de model XXXXX corect s-a luat în considerare Raportul de constatare tehnico-științific nr.1531 întocmit de Centrul Național de Expertize Judiciare la 15 octombrie 2015, care a evaluat prejudiciul material cauzat proprietarului automobilului de model XXXXX, în rezultatul accidentului rutier din 29 septembrie 2015 (cu includerea uzurii pieselor de schimb) la suma de 22 561 de lei.

La caz, art. 148 alin. (1) din Codul de procedură civilă prescrie că, actele reviziei ori ale inspecțiilor departamentale, precum și raportul scris al specialistului, nu pot înlocui raportul de expertiză și nici exclude necesitatea efectuării expertizei în aceeași problemă.

La acest capitol este remarcabil și faptul că, la evaluarea prejudiciului material cauzat proprietarului automobilului de model XXXXX, în rezultatul accidentului rutier din 29 septembrie, efectuat de Centrul Național de Expertize Judiciare, a asistat și reprezentantul asiguratorului SAR „Moldcargo” SA, Dumitru Cernăuțan și care nu a obiectat la cuantumul prejudiciului material constatat prin Raportul de constatare tehnico-științifică nr. 1531 întocmit de Centrul Național de Expertize Judiciare la 15 octombrie 2015.

Cu titlu subsidiar, Colegiul vădește că în conformitate cu Raportul de constatare tehnico-științifică nr.1531 întocmit de Centrul Național de Expertize Judiciare la 15 octombrie 2015 prejudiciul material cauzat proprietarului automobilului de model XXXXX în urma accidentului rutier produs la 29 septembrie 2015 este de 22 561,40 de lei.

Prin urmare, se deduce că prima instanță elocvent a ajuns la concluzia necesității încasării de la SAR „Moldcargo” SA în beneficiul proprietarului automobilului de model XXXXX, Valeriu Pelin, suma de 7 359,61 de lei ca diferența dintre suma prejudiciului stabilit de Centrul Național de Expertize Judiciare de 22 561,40 de lei și suma despăgubirii recunoscută și achitată de către SAR „Moldcargo” SA.

Or, conform art. 15 alin. (1) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, asiguratorul acordă despăgubiri dacă prejudiciile s-au produs din culpa asiguratului sau a utilizatorului de autovehicul [...].

Aderent, prima instanță corect a concluzionat faptul că SAR „Moldcargo” SA a achitat persoanei păgubite despăgubirea de asigurare recunoscută prin Acordul privind stabilirea despăgubirii de asigurare și Ordinul nr. 2641-d din 14 decembrie 2015 „Cu privire la achitarea despăgubirii de asigurare păgubitelui Valeriu Pelin” cu o întârziere de șase zile.

La acest capitol instanța de recurs atestă că, în conformitate cu prevederile art.19 alin. (2) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, asiguratorul este obligat să soluționeze cererea și să achite despăgubirea de asigurare în cel mult 3 luni din data informării despre cazul asigurat.

Totodată, articolul 28 din aceeași Lege consemnează în alineatul (1) că, asiguratorul este obligat să plătească despăgubirile în termen de 10 zile calendaristice

de la data finalizării dosarului de daune și să accepte cererea pagubitelui privind modalitatea de plată a despăgubirii, care poate fi: a) în numerar; b) prin virament în cont bancar; c) prin virament în contul bancar al unității de specialitate care a efectuat reparația.

Așa, se constată că, prin prisma art. 19 alin. (2) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, în speță, termenul limită de achitare a despăgubirii era data de 30 decembrie 2015, iar SAR „Moldcargo” SA a efectuat achitarea despăgubirii recunoscute în mărime de 15201 lei abia la 06 ianuarie 2016, fapt confirmat prin ordinul de plată nr. 20 din 06 ianuarie 2016 emis de BC „Mobiasbanca-Groupe Societe Generale” SA (f.d. 53).

Respectiv, prima instanță corect a concluzionat necesitatea încasării din contul SAR „Moldcargo” SA în beneficiul persoanei pagubite Valeriu Pelin penalitatea în mărime de 135,36 de lei și dobândă de întârziere în sumă de 101,12 lei pentru achitarea despăgubirii de asigurare cu întârziere de șase zile (31 decembrie 2015 – 05 ianuarie 2016).

Or, conform art. 6 alin. (6) din Legea nr. 407 din 21 decembrie 2006 cu privire la asigurări, în caz de încălcare a termenului de plată a indemnizației de asigurare sau a despăgubirii de asigurare din vina asigurătorului, acesta va plăti asiguratului, beneficiarului asigurării și/sau pagubitelui, pentru fiecare zi de întârziere, penalitate de 0,1% din suma indemnizației sau despăgubirii.

Iar în conformitate cu art. 619 alin. (1) din Codul civil, obligațiilor pecuniare li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii. Dobânda de întârziere reprezintă 5% peste rata dobânzii prevăzută la art. 585 dacă legea sau contractul nu prevede altfel. Este admisă proba unui prejudiciu mai redus.

Continuând șirul logic al conjuncturii relevate, instanța de recurs apreciază ca fiind întemeiată și concluzia primei instanțe cu privire la obligația SAR „Moldcargo” SA de a achita în beneficiul persoanei pagubite, Valeriu Pelin penalitate în sumă de 1 280,57 de lei și dobânda de întârziere în sumă de 889,50 de lei pentru neachitarea diferenței de 7 359,61 de lei dintre suma prejudiciului material cauzat acestuia prin avarierea automobilului și suma despăgubirii recunoscută și achitată de SAR „Moldcargo” SA, pentru perioada 06 ianuarie 2016 – 05 august 2016.

Accesorium sequitur principale instanța de recurs notează că, articolul 94 din Codul de procedură civilă statuează în alineatul (1) că, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Articolul 90 din Codul de procedură civilă prevede lista exhaustivă a cheltuielilor ce se consideră de judecare a pricinii, și anume: a) sumele plătite martorilor, interpreților, experților și specialiștilor; b) cheltuielile de efectuare a cercetărilor la fața locului; c) cheltuielile de înștiințare și chemare a părților în judecată; d) cheltuielile de transport și de cazare suportate de părți și de alți participanți la proces în legătură cu prezentarea lor în instanță; e) cheltuielile suportate de cetățenii străini și de apatrizi în legătură cu plata interpretului dacă tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte nu prevăd altfel; f) cheltuielile de căutare a pîrîtelui; g) cheltuielile de efectuare a expertizei; h)

cheltuielile de executare a actelor judiciare; i) cheltuielile de asistență juridică; j) cheltuielile de declarare a insolvenței; k) compensațiile pentru timpul de muncă pierdut; l) alte cheltuieli necesare, suportate de instanță și de participanții la proces.

La caz, urmează a fi menționat că, din conținutul ordinului de încasare a numerarului nr. 114028024 din 08 octombrie 2015 (f.d. 39) rezultă indubitabil că, Valeriu Pelin a achitat suma de 642 de lei cu titlu de taxă pentru efectuarea expertizei de către Centrul Național de Expertize Judiciare.

Aderent, din conținutul ordinului de încasare a numerarului nr. 23PN-K000 din 01 septembrie 2016 (f.d. 52) se constată că, Valeriu Pelin a achitat suma de 1 027 de lei cu titlu de taxă la înaintarea acțiunii.

Prin urmare, având în vedere că s-a constatat temeinicia parțială a acțiunii, prima instanță corect a conchis, prin prisma art. 94 alin. (1) din Codul de procedură civilă, că lui Valeriu Pelin urmează a-i fi compensate din contul SAR „Moldcargo” SA și cheltuielile de judecată, proporțional părții admise a acțiunii, și anume taxa de stat în sumă de 292,99 de lei și suma de 642 de lei ca taxă achitată pentru efectuarea constatării tehnico-științifice de către Centrul Național de Expertize Judiciare.

Distinct concluziilor expuse supra, Colegiul ajunge la concluzia că, deși, prima instanță just a constatat necesitatea încasării diferenței despăgubirii, penalităților și dobânzilor de întârziere în beneficiul proprietarului automobilului avariat, și anume Valeriu Pelin, precum și corect a calculat cuantumul acestora, totuși hotărârea primei instanțe nu poate fi menținută de instanța de recurs. Or, prima instanță a încasat diferența despăgubirii, penalităților și dobânzilor de întârziere în beneficiul proprietarului automobilului avariat în beneficiul atât a proprietarului automobilului avariat – Valeriu Pelin, cât și în beneficiul comodatarului – Dorin Botnarenco.

Ba mai mult decât atât, prin hotărârea /dispozitiv/ pronunțată la 27 septembrie 2016 (f.d. 97) Judecătoria Centru, mun. Chișinău a încasat de la SAR „Moldcargo” SA diferența despăgubirii, penalitățile și dobânzile de întârziere în beneficiul lui Valeriu Pelin și Dorin Botnarenco, iar prin hotărârea întocmită integral (f.d. 101-104 recto-verso) a încasat aceleași sume doar că în beneficiul lui Vadim Pelin, care nu este subiect al raportului material litigios din speță și nu are calitate procesuală.

Astfel, conjunctura relevată distinge, în esență, o neconcordanță între partea motivată a hotărârii judecătorești și dispozitivul acesteia, precum și o discrepantă între dispozitivul hotărârii pronunțat după deliberare (f.d. 97) și partea dispozitivă din hotărârea întocmită integral (f.d. 101-104 recto-verso). Prin urmare, instanța de recurs vădește necesitatea intervenirii cu pronunțarea unei noi hotărâri întru înlăturarea erorilor admise de instanța inferioară.

Cu titlu de consecință, ținând cont de memoriul expus supra, Colegiul consideră necesar de a casa integral atât decizia Curții de Apel Chișinău din 21 noiembrie 2017, cât și hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 27 septembrie 2016, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii și a încasa din contul SAR „Moldcargo” SA în beneficiul persoanei păgubite, și anume proprietarului automobilului de model XXXXX, Valeriu Pelin suma de 7359,61 de lei ca diferența dintre suma prejudiciului stabilit de Centrul Național de Expertize Judiciare de 22 561,40 de lei și suma despăgubirii recunoscută și achitată de către de SAR „Moldcargo” SA; penalitatea în mărime de 135,36 de lei și dobândă de întârziere în mărime de 101,12 lei pentru achitarea despăgubirii de asigurare cu întârziere de șase zile (31 decembrie 2015 – 05 ianuarie 2016); penalitatea în mărime de 1 280,57 de

lei și dobânda de întârziere în mărime de 889,50 de lei pentru neachitarea diferenței de 7 359,61 de lei dintre suma prejudiciului material cauzat acestuia prin avarierea automobilului și suma despăgubirii recunoscută și achitată de SAR „Moldcargo” SA, pentru perioada 06 ianuarie 2016 – 05 august 2016; precum și compensarea cheltuielilor de judecată, proporțional părții admise a acțiunii, formate din taxa de stat în sumă de 292,99 de lei și suma de 642 de lei ca taxă achitată pentru efectuarea constatării tehnico-științifice de către Centrul Național de Expertize Judiciare.

Din considerentele menționate supra și având în vedere că instanța de apel și prima instanță au emis hotărâri neîntemeiate, dictate de concluzii nemotivate, neelucidarea tuturor circumstanțelor pertinente speței și interpretare eronată a cadrului legal incident speței, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia necesității admiterii recursului declarat de Valeriu Pelin și Dorin Botnarenco casării integrale a deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 noiembrie 2017 și hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 27 septembrie 2016, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b), art. 445 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, –

d e c i d e :

A admite recursul declarat de Valeriu Pelin și Dorin Botnarenco împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 21 noiembrie 2017.

A casa integral decizia Curții de Apel Chișinău din 21 noiembrie 2017 și hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 27 septembrie 2016, adoptate în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Pelin și Dorin Botnarenco împotriva societății de asigurări-reasigurări „Moldcargo” societate pe acțiuni, intervenient accesoriu Dorin Caitaz cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, penalităților, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

A pronunța o nouă hotărâre, prin care:

A admite parțial acțiunea intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Valeriu Pelin și Dorin Botnarenco împotriva societății de asigurări-reasigurări „Moldcargo” societate pe acțiuni, intervenient accesoriu Dorin Caitaz cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, penalităților, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

A încasa din contul societății de asigurări-reasigurări „Moldcargo” societate pe acțiuni în beneficiul lui Valeriu Pelin suma de 7 359,61 de lei ca diferență dintre suma prejudiciului material cauzat prin avarierea automobilului de model XXXXX și suma despăgubirii achitată de SAR „Moldcargo” SA.

A încasa din contul societății de asigurări-reasigurări „Moldcargo” societate pe acțiuni în beneficiul lui Valeriu Pelin suma de 135,36 de lei cu titlu de penalitate și suma de 101,12 lei cu titlu de dobândă de întârziere.

A încasa din contul societății de asigurări-reasigurări „Moldcargo” societate pe acțiuni în beneficiul lui Valeriu Pelin suma de 1 280,57 de lei cu titlu de penalitate și

suma de 889,50 cu titlu de dobândă de întârziere pentru neachitarea sumei de 7359,61 de lei.

A încasa din contul societății de asigurări-reasigurări „Moldcargo” societate pe acțiuni în beneficiul lui Valeriu Pelin suma de 292,99 de lei cu titlu de compensare a taxei de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată și suma de 642 de lei cu titlu de compensare a taxei achitată pentru efectuarea constatării tehnico-științifice de către Centrul Național de Expertize Judiciare.

În rest, acțiunea se respinge ca fiind neîntemeiată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Svetlana Filincova

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță

Maria Ghervas